

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про Державний бюджет України на 2021 рік
(реєстр. № 4000 від 14 вересня 2020 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 14 вересня 2020 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 24 вересня 2020 року (протокол № 36) проект Закону про Державний бюджет України на 2021 рік (реєстр. № 4000 від 14 вересня 2020 року), поданий Кабінетом Міністрів України, та пропозиції органів державної і судової влади щодо потреб фінансового забезпечення у 2021 році.

Конституцією України встановлено, що конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані (частина друга статті 22). Відповідно до частини першої статті 130 Конституції України держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів.

Пунктами 7 та 8 частини п'ятої, частиною сьомою статті 48 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) визначено, що незалежність судді забезпечується окремим порядком фінансування та організаційного забезпечення діяльності судів, установленим законом і належним матеріальним та соціальним забезпеченням судді. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу визначених Конституцією України та законом гарантій незалежності судді.

Відповідно до частини першої та другої статті 146 Закону держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів відповідно до Конституції України. Забезпечення функціонування судової влади передбачає: окреме визначення у Державному бюджеті України видатків на утримання судів не нижче рівня, що забезпечує можливість повного і незалежного здійснення правосуддя відповідно до закону; законодавче гарантування повного і своєчасного фінансування судів; гарантування достатнього рівня соціального забезпечення суддів.

Конституційний Суд України в абзаці сьомому підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 1 грудня 2004 року № 19-рп/2004 (справа про незалежність суддів як складову їхнього статусу), абзаці четвертому підпункту 3.3 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 11 березня 2010

року № 7-рп/2010 (справа про фінансове забезпечення діяльності судів) зазначив, що закріплені Конституцією та законами України гарантії незалежності суддів як необхідні умови здійснення правосуддя неупередженим, безстороннім і справедливим судом мають бути реально забезпечені.

У своєму Рішенні від 24 червня 1999 року № 6-рп/99 (справа про фінансування судів) Конституційний Суд України звертає увагу на те, що однією з конституційних гарантій незалежності суддів є особливий порядок фінансування судів, а важливим механізмом їх забезпечення є встановлений частиною першою статті 130 Конституції України обов'язок держави забезпечувати фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів. Централізований порядок фінансування судових органів з Державного бюджету України в обсягах, які мають забезпечувати належні економічні умови для повного і незалежного здійснення правосуддя, фінансування потреб судів має обмежити будь-який вплив на суд і спрямований на гарантування судової діяльності на основі принципів і приписів Конституції України (абзац третій пункту 2 мотивувальної частини Рішення).

Концептуально аналогічні правові позиції визначені також в Рішеннях Конституційного Суду України від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002 (справа щодо пільг, компенсацій і гарантій), від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005 (справа про рівень пенсії і щомісячного довічного грошового утримання), від 18 червня 2007 року № 4-рп/2007 (справа про гарантії незалежності суддів), від 22 травня 2008 року № 10-рп/2008 (справа щодо предмета та змісту закону про Державний бюджет України), від 14 грудня 2011 року № 18-рп/2011 (щодо офіційного тлумачення поняття «щомісячне довічне грошове утримання», що міститься у підпункті «е» підпункту 165.1.1 пункту 165.1 статті 165 Податкового кодексу України).

Разом з тим в межах предметів відання Комітету звертаємо увагу на те, що пунктами 3 та 4 розділу «Прикінцеві положення» проекту Закону про Державний бюджет України на 2021 рік пропонується зупинити на 2020 рік дію окремих положень Бюджетного кодексу України, частини другої статті 18 Закону України «Про судову експертизу» щодо розміру посадових окладів судових експертів, низки інших законів України, а також установити, що норми окремих законів України, у тому числі частини п'ятої статті 23 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу», норми Закону України «Про пробацію» застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України з урахуванням наявних фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів.

Так, у Рішенні Конституційного Суду України від 9 липня 2007 року № 6-рп/2007 (справа про соціальні гарантії громадян) визнавши окремі положення Закону України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» такими, що не відповідають Конституції України, Конституційний Суд України встановив, що зі змісту положень Конституції України та Бюджетного кодексу України вбачається, що закон про Державний бюджет України як правовий акт має

особливий предмет регулювання, відмінний від інших законів України – він стосується виключно встановлення доходів та видатків держави на загальносуспільні потреби, тому цим законом не можуть вноситися зміни, зупинятися дія чинних законів України, а також встановлюватися інше (додаткове) правове регулювання відносин, що є предметом інших законів України (абзаци четвертий, п'ятий та шостий пункту 4 мотивувальної частини Рішення).

Така ж сама правова позиція визначена в Рішеннях Конституційного Суду України від 22 травня 2008 року № 10-рп/2008 та від 30 листопада 2010 року № 22-рп/2010.

За інформацією, наданою на засіданні Комітету головними розпорядниками бюджетних коштів, основний обсяг грошових коштів, на який вони просять збільшити видатки, складають різницю в обрахуванні суддівської винагороди, виходячи з передбаченого абзацом шостим статті 7 проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді (з 1 січня 2021 року — 2102 гривні), та передбаченим абзацом п'ятим статті 7 проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік прожитковим мінімумом для працездатних осіб (з 1 січня 2021 року — 2270 гривень, з 1 липня — 2379 гривень, з 1 грудня — 2481 гривня).

З огляду на викладене вище Комітет вирішив:

1. Запропонувати внести такі зміни до проекту Закону про Державний бюджет України на 2021 рік:

1) абзац шостий статті 7 проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік виключити;

2) у розділі «Прикінцеві положення» проекту Закону про Державний бюджет України на 2020 рік:

абзац сьомий пункту 3 виключити;

у пункті 4 слова «частини п'ятої статті 23 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 30, ст. 409; 2017 р., № 2, ст. 25)» та слова «Закону України «Про пробацію» (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 13, ст. 93)» виключити.

2. Підтримати пропозиції, надіслані органами державної та судової влади, до проекту Закону про Державний бюджет України на 2021 рік:

1) для Конституційного Суду України передбачити збільшення видатків загального фонду за кодом 0801010 0330 «Забезпечення конституційної

юрисдикції в Україні» на 69 941,2 тис.грн., із яких: видатки споживання – 55 459,3 тис.грн., з них оплата праці – 44 002,9 тис.грн., та видатки розвитку – 14 481,9 тис.грн.;

2) для Вищої ради правосуддя передбачити збільшення видатків загального фонду за кодом 5981010 0330 «Забезпечення засад функціонування незалежної судової влади» на 17 492,4 тис.грн., із яких: видатків споживання на 15 994,4 тис.грн., з них оплата праці – 8 278,0 тис.грн., та видатки розвитку – 1 498,0 тис.грн.;

3) для Верховного Суду передбачити збільшення видатків загального фонду за кодом 0551010 0330 «Здійснення правосуддя Верховним Судом» на 421 263,0 тис.грн., із яких: видатки споживання на 222 730,8 тис.грн., з них оплата праці – 163 860,4 тис.грн., комунальні послуги та енергоносії – 1 982,7 тис.грн., та видатки розвитку – 198 532,2 тис.грн.;

3.1) для Верховного Суду України передбачити окремо видатки загального фонду 401 833,5 тис.грн., із яких: видатки споживання – 401 833,5 тис.грн., з них оплата праці – 321 181,2 тис.грн., комунальні послуги та енергоносії – 79,2 тис.грн.;

4) для Вищого антикорупційного суду передбачити збільшення видатків загального фонду державного бюджету за кодом 0850000 «Апарат Вищого антикорупційного суду» на 87 370,6 тис.грн., із яких: видатки споживання – 83 066,8 тис.грн., з них оплата праці – 62 807,0 тис.грн., видатки розвитку – 4 303,8 тис.грн., зокрема:

4.1) за кодом 0851010 0330 «Здійснення правосуддя Вищим антикорупційним судом» – на 62 954,2 тис.грн, із яких: видатки споживання – 59 780,7 тис.грн., з них оплата праці – 44 074,6 тис.грн., видатки розвитку – 3 173,5 тис.грн.;

4.2) за кодом 0851020 0330 «Здійснення правосуддя Апеляційною палатою Вищого антикорупційного суду» – на 24 416,4 тис.грн, із яких: видатки споживання – 23 286,1 тис.грн., з них оплата праці – 18 732,4 тис.грн., видатки розвитку – 1 130,3 тис.грн.;

5) для Державної судової адміністрації України передбачити збільшення видатків загального фонду за кодом 0501020 0330 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя» на 5 656 400,0 тис.грн, із яких: видатки споживання – 4 617 400,0 тис.грн, з них оплата праці – 2 659 200,0 тис.грн, комунальні послуги та енергоносії – 132 605,1 тис.грн., видатки розвитку – 1 039 000,0 тис. грн.;

6) у разі перевиконання за підсумками трьох кварталів надходжень Державного бюджету України для Міністерства юстиції України передбачити

збільшення видатків загального фонду за кодом 3600000 «Міністерство юстиції України» – на 2 755 736,7 тис.грн., із яких: видатки споживання – 2 475 661,3 тис.грн., з них оплата праці – 1 765 065,1 тис.грн., комунальні послуги та енергоносії – 1 900,0 тис.грн., видатки розвитку – 280 075,4 тис.грн., зокрема:

6.1) за кодом 3601000 «Апарат Міністерства юстиції України» – на 2 509 716,0 тис.грн., із яких: видатки споживання – 2 248 416,0 тис.грн., з них оплата праці – 1 580 897,8 тис.грн., комунальні послуги та енергоносії – 1 900,0 тис.грн., видатки розвитку – 261 300,0 тис.грн., зокрема:

- за кодом 3601010 0380 «Керівництво та управління у сфері юстиції» – на 245 816,0 тис.грн., із яких: видатки споживання – 245 816,0 тис.грн., з них оплата праці – 235 697,8 тис.грн.;

- за кодом 3601020 0340 «Виконання покарань установами і органами Державної кримінально-виконавчої служби України» – на 1 943 800,0 тис.грн., із яких: видатки споживання – 1 688 200,0 тис.грн., з них оплата праці – 1 108 800,0 тис.грн., видатки розвитку – 255 600,0 тис.грн.;

- за кодом 3601030 0340 «Забезпечення діяльності органів пробації» – на 314 500,0 тис.грн., із яких: видатки споживання – 308 800,0 тис.грн., з них оплата праці – 236 400,0 тис.грн., комунальні послуги та енергоносії – 1 900,0 тис.грн., видатки розвитку – 5 700,0 тис.грн.;

- за кодом 3601070 0380 «Проведення судової експертизи і розробка методики проведення судових експертиз» – на 5 600,0 тис.грн., із яких: видатки споживання – 5 600,0 тис.грн.;

6.2) за кодом 3603000 «Координаційний центр з надання правової допомоги» – на 213 961,4 тис.грн., із яких: видатки споживання – 213 065,4 тис.грн., з них оплата праці – 173 946,0 тис.грн., видатки розвитку – 896,0 тис.грн., зокрема:

- за кодом 3603020 0380 «Забезпечення формування та функціонування системи безоплатної правової допомоги» – на 213 961,4 тис.грн., із яких: видатки споживання – 213 065,4 тис.грн., з них оплата праці – 173 946,0 тис.грн., видатки розвитку – 896,0 тис.грн.;

6.3) за кодом 3609000 «Державна архівна служба України» – на 32 059,3 тис.грн., із яких: видатки споживання – 14 179,9 тис.грн., з них оплата праці – 10 221,3 тис.грн., комунальні послуги та енергоносії – тис.грн., видатки розвитку – 17 879,4 тис.грн., зокрема:

- за кодом 3609010 0133 «Керівництво та управління у сфері архівної справи» – на 16 034,9 тис.грн., із яких: видатки споживання – 14 179,9 тис.грн., з них оплата праці – 10 221,3 тис.грн., видатки розвитку – 1 855,0 тис.грн.;

за кодом 3609020 0150 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері архівної справи та страхового фонду документації» – на 5 324,4 тис.грн., із яких: видатки розвитку – 5 324,4 тис.грн.;

за кодом 3609030 0133 «Забезпечення діяльності архівних установ та установ страхового фонду документації» – на 10 700,0 тис.грн., із яких: видатки розвитку – 10 700,0 тис.грн.

3. Направити цей Висновок до Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.

4. Представниками Комітету на засіданні Комітету з питань бюджету визначити Голову Комітету Костіна А.Є. та заступника Голови Комітету Божика В.І.

Голова Комітету

А.Є. КОСТІН

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Костін Андрій Євгенович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000053E22E00CC878200
Дійсний до: 16.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-26/03-2020/171816 від 30.09.2020

